

† CZIMBER GYULA (1936–2008)

Tisztelt Gyászoló Család,
Rokonok, Barátok, Ismerősök, Munkatársak,
Tisztelt Czimmer Professor Úr, Kedves Gyula Bátyám!
Először is Hozzád szólva mondom, hogy nagyon hiányzol!
Hihetetlen volt a hír, amikor először hallottuk, hogy Szilveszter előestéjén, néhány nappal 73. születésnapod előtt, itt hagytál bennünket. Tanácstalanul kérdeztük egymást, bízva benne, hogy talán nem igaz, de azután szertefoszlottak a remények. Számomra különösen megrendítő volt, hogy utolsó e-mail-edet akkor olvastam, amikor már nem voltál közöttünk. Eszembe jutott a Karácsony előtti – most már tudom, hogy – utolsó beszélgetésünk, amikor a januári tennivalókat terveztük.

És most itt állunk ravatalodnál, összeszoruló szívvel, azt a fájdalmat érezve, amely mindig ránk tör, valahányszor egy kollégánk örökre eltávozik közülünk. Itt hagyott bennünket a Kar egyik kiemelkedő professzora, akinek professzori rangját nem a kinevezése, az erről szóló papír, hanem tudása, egyénisége adta.

Czimmer professor úr az elmúlt ötven év során szerves részévé vált az Óvári Karnak, a Magyaróvári Akadémiának.

Czimmer Gyula pályája egy Veszprém megyei kis faluból, Homokbödögéről indult, itt született 1936. január 2-án. Szülőfaluját szenvedélyesen szerette, sokszor és szívesen beszélt róla. „Az én szülőfalum – írta egyik visszaemlékezésében – Pápa és Bakonybél között található, fele a Kisalföld, fele a Bakony. Ezért olyan csodálatos.” A szülőföld mellett a másik meghatározó a család volt. Római katolikus kántortanító édesapja és a család gondját viselő édesanyja az akkori élet nehézségei mellett is szerető gondnal nevelték a három testvért, Gyulát, Katalint – aki szintén Magyaróváron végzett agrármérnök lett – és Béla öccsét, aki erdőmérnöki oklevelet szerzett. A családi légkör útravalót és tartást adott a testvérek számára egész életükre.

A szülőfaluban, majd Pápán folytatott tanulmányok után, az 1955-ös tanév már Mosonmagyaróváron, a Mezőgazdasági Akadémián találja Czimmer Gyulát, ahol az 1959-es tanévben szerez mezőgazdasági mérnöki diplomát. A diákevek örömteli eseményei mellett, ennek az időszaknak súlyos terhe az 1956-os magyaróvári sortűz. Czimmer professor úr is ott menetelt diákként a sorban, azon a tragikus október 26-ai napon, amelynek végén két szobatársuk soha többé nem tért vissza a kollégiumba.

Egyetemi tanulmányai során a botanika iránti érdeklődése már korán megmutatkozott. Már elsőéves korában a kiváló szakember és pedagógus Dohy János professor szakköröse lett, aki akkoriban az agrobotanikát tanította. Dohy professor már harmadéves korában felkérte, hogy végzés után legyen a Növényteni Tanszék tanársegédje.

Akkor ez különböző okok miatt nem valósulhatott meg, de később, kisebb vargabetűk után, 1961-ben mégis visszakерült Alma Materébe, egyetemi tanársegédként. Közben dolgozott a Vas megyei és a Szabolcs megyei Növényvédő Állomásokon. A Gödöllői Agrártudományi Egyetemen 1960-ban növényvédelmi szakmérnöki, 1964-ben mezőgazdasági mérnök-tanári diplomát szerzett. A tanítás mindig vonzotta, amiben nagy szerepet játszott édesapja példája is, aki a Pápai Állami Tanítóképző elvégzése után hosszú ideig volt Homokbödögen kántortanító. Szakmai pályája gyorsan ívelt felfelé, 1964-ben védte meg egyetemi doktori, 1971-ben kandidátusi értekezését, 1994-ben akadémiai doktori címet szerzett.

Kutatómunkája során elsőként adott számot a lucerna, a somkóro és a szarvaskerep keményhjú magvainak biológiai és növénytermesztési értékeléséről, a keményhjú gyommagvaknak, a csíraölő herbicidekkel szembeni rezisztenciájáról és az újragyomosodásban betöltött szerepéről. A keményhjútság ökológiai és rendszertani értékelését – a hazai flóra fajait alapul véve – elsőként végezte el. Javaslatára alapján Précsényi István professzor úr közreműködésével, növekedésanalízissel vizsgálták a monokultúras kukoricavetésekben károsító, herbicid ellenálló *Panicum miliaceum* és *Amaranthus retroflexus* gyomnövények terjedését. 1985 óta végzi a Szigetköz szegetális gyomvegetációjának kutatását. Túlnyomórészt saját vizsgálataira támaszkodva készítette el a Magyarország kultúrflórája sorozatban megjelent „Somkóro” és „Kerti zsásza” monográfiákat. Tudományos kutatómunkája során felmérte a *Diplotaxis erucoides* és az *Ammi majus* hazai előfordulását és gyomosításának mértékét.

Tudományos közleményeinek száma több mint 200, közöttük 18 könyvrészlet.

Czimer professzor urat számos tudományos társaság választotta tagjai közé, így tagja volt a Magyar Tudományos Akadémia Botanikai és Növénytermesztési Bizottságának, a European Weed Research Society-nak, számos hazai és külföldi tudományos folyóirat szerkesztőbizottságának. Hosszú éveken át szerkesztette a Kar tudományos folyóiratát, az Acta Agronomica Óváriensist.

Czimer professzor tudományos tevékenységének egész életén át kísérője volt a tudományos ismeretterjesztés. Számítalan ismeretterjesztő előadást tartott, mint városi és megyei biológiai szakosztályi elnök. Alapító tagja volt a Magyar Természettudományi Társulatnak és több mint tíz éven át volt alelnöke, illetve elnöke a Társulat Biológiai Szakosztályának.

Munkásságát számos kitüntetéssel ismerték el, amelyek közül talán a legjelentősebbek az *Emberi Környezetért emlékérem*, az oktatói munkásságot elismerő *Apáczai Csere János díj*, a *Juhász Nagy Pál emlékérem*, a Dr. Újvárosi Miklós Gyomismereti társaság legmagasabb kitüntetése, a *Dr. Újvárosi Miklós emlékérem*, a Magyar Tudományos Akadémia Növénytermesztési Szakbizottsága által adományozott *Surányi János emlékérem*.

Saját bevallása szerint azonban, minden kitüntetése közül a legbüszkébb arra volt, hogy többször választották meg hallgatói az *Évfolyam legjobb oktatójának*.

Igen, a kiemelkedő kutatómunka mellett Czimer professzor úr kiváló oktató is volt, akinek előadásait nagy érdeklődéssel kísérték a hallgatók, és növénytan előadásai életre szóló élményt jelentettek valamennyi óvári gazdásznak. A komoly munka mellett a humor és a vidámság sem hiányzott óráiról. A személyéhez kapcsolódó diáktörténetek és anekdoták most már mindörökre beépülnek az Óvári Akadémia legendáriumába.

A diákokat, a fiatalokat kimondhatatlanul szerette Czimber professzor úr. A velük való foglalkozást mindennél fontosabbnak tartotta, legyen szó egyetemi előadásról, Kitaibel versenyről, vagy Gyerekegyetemről.

Életében, ahogy a gyermekéveket és az indulást meghatározta a család, a későbbi, immár saját családjá ugyanilyen fontos szerepet töltött be sorsának alakulásában. 1962-ben vette feleségül hallgatótársát Németh Zsófiát, aki később a Tanulmányi Osztály vezetőjeként, szintén a Kar szolgálatába állt és a hallgatók szeretett Zsófi nénije lett. Két gyermekük született, Márta lányuk, Magyaróváron végzett agrármérnök, Gyula fiuk állatorvos.

Társasági ember is volt. Most valamennyiünkkel együtt gyászolja őt az a baráti kör, amelynek közel harminc éven keresztül volt tagja és ahol a vidám beszélgetések és anekdotázások mellett rendszeresen megvitatták az egyetem, a mezőgazdaság, az ország és a világ ügyeit, ahol e beszélgetések nyomán, számos jobbító ötlet született meg.

Alig múlt két éve, hogy a kari szokásoknak megfelelően Czimber professzor urat köszöntöttük, a 70. születésnapja alkalmából rendezett tudományos konferencián. A köszöntő beszédek végén mindenki jó egészséget és termékeny, hosszú munkás éveket kívánt neki. Sajnos nem lett igazunk, a Teremtő szándéka más volt. A gazdag életmű lezárult, most már az utódok feladata a folytatás, a példa követése. Professzor úr pedig az égi mezőket és botanikus kerteket járva figyelni munkánkat.

Kedves Professzor Úr! Távozásod nagy űrt hagy maga után. Mérhetetlennek érzett veszteségünket megpróbáljuk úgy feldolgozni, hogy igyekszünk méltó követőid lenni, folytatni munkásságodat.

Szeretettel emlékezünk Rád, számunkra mindörökké velünk maradsz.

Kedves Professzor Úr! Isten Veled! Nyugodj békében!

Schmidt Rezső dékán

2009. január 7-i gyászbeszéde